

Nakiye Elgün (1880-1954)

Nakiye Elgün

Türkiye'nin ilk kadın milletvekillerinden biri olan Nakiye Elgün, 1880 yılında İstanbul'da doğmuştur. Annesi Zeliha Hanım, babası ise Sivaslı Gedikoğullarından Osmanlı sarayında memuriyetle görevli Mehmet Bey'dir. Nakiye Hanım'ın eğitim hayatı dört buçuk yaşında "Rehber-i Marifet Mektebi" adındaki özel bir okula gönderilmesi ile başlamıştır. İbtidai ve rüştiye kısımları olan ve erkeklere yönelik bir eğitim kurumu olmasına karşın okulda eğitim gören az sayıdaki kız öğrenciden biri olmuştur. İlköğretiminin ardından o dönemde kadınlar için uygun görülen mesleklerin başında gelen öğretmenliği seçmiş ve Darülmuallimat'a (Kız Öğretmen Okulu) kaydolmuştur. Buradan 1900 yılında mezun olduktan sonra muallim muavini olarak okulda kalmıştır. Önce muallim daha sonra da müdür muavini olarak 1911 yılına kadar bu okulda görev yapmıştır. Gençlik yıllarından itibaren okul yöneticiliği konusunda tecrübe kazanan Nakiye Hanım'ın meslek hayatı yöneticilikle geçmiştir.

Eğitimciliğinin yanında sosyal faaliyetler içerisinde de yer almış ve zamanla toplum yararına çalışan cemiyetlerin çoğuna üye olmuştur. Onun cemiyet faaliyetleri 1908 yılında Halide Edip Hanım'ın öncülüğünde II.Meşrutiyet'in ilanından sonra kadın haklarını savunmak amacıyla kurulan cemiyetlerden ilki olarak kabul edilen Teali Nisvan Cemiyeti'nin kuruluşunda yer alması ile başlamıştır. Başkanlığını Halide Edip Hanım'ın yaptığı cemiyetin katibi umumisi (genel sekreter) olmuştur.

Darülmuallimat'ta başlayan okul yöneticiliği 1911-1912 öğretim yılında açılan İstanbul İnas İdadisi müdür muavinliğine atanmasıyla devam etmiştir. Seçkin bir öğretmen kadrosuna sahip olan okulda Nezihe Muhiddin, Halide Edip, ressam Müfide Hanım gibi isimlerle birlikte çalışmıştır. Aynı zamanda 1912 yılında açılan Türk Ocağı'nın da ilk kadın üyelerinden biri olmuştur. Nakiye Hanım, Balkan Savaşı sırasında milli birlik ve beraberliği sağlamak için Müdafaa-ı

Milliye Osmanlı Hanımlar Heyetinin düzenlediği Darülfünun Konferanslarına katılmış, Halide Edip, Fatma Aliye, Fehime Nüzhet hanımlarla birlikte konuşmalar yapmıştır. Ayrıca gönüllü olarak Teali ve Nisvan Cemiyeti'nin Cağaloğlu'nda açtığı hastanede hem yönetici hem de hastabakıcı olarak görev almıştır.

Bu dönemde Nakiye Hanım Evkaf Nezareti'ne bağlı vakıf okullarının ıslahı ile görevlendirilmiştir. Kısa sürede vakıf okullarının ıslahında elde ettiği başarılar nedeniyle 15 okulun yönetimi Nakiye Hanım'a verilmiştir. Halide Edip Hanım da bu okullarda müfettişlik yapmıştır. I.Dünya Savaşı sırasında Suriye valisi olarak görevlendirilen Cemal Paşa'nın burada Amerikan kolejlerine benzer modern okullar açmaya yönelik çalışmaların planlanmasında da görev almıştır.

Nakiye ve Halide hanımların burada iki ay süren çalışmaları sonucunda Şam ve Beyrut'ta Türkçe eğitim veren modern bir kız öğretmen okulu ile çok sayıda ilkokul açılmıştır. Nakiye Hanım, Suriye'deki çalışmalarının ardından Satı Bey tarafından Feyziye Encümeni'nin desteğiyle "Yeni Mektep" adında kurulan özel bir okulda öğretmenliğe başlamıştır. Okul, 1917 yılında "Feyziye Mektebi adı altında yeniden düzenlenmiş ve Nakiye Hanım da okul müdürlüğüne getirilmiştir.

Bu arada Nakiye Hanım, İstanbul'daki kadın ve erkek ilkokul öğretmenleri tarafından 8 Mart 1918'de kurulan Muallimler Cemiyeti'nin de en etkin üyelerinden biri olup, 1919 yılında Muallimler Cemiyeti başkanlığına seçilmiştir. Cemiyetin yönetim kurulunda erkekler çoğunlukta olmasına rağmen bir kadın öğretmenin başkanlığa seçilmesi, o dönemin koşulları düşünüldüğünde dikkate değerdir. İngiliz işgali altındaki İstanbul'da Muallimler Cemiyeti'nin başkanlığını 10 Aralık 1920 tarihine kadar sürdürmüştür.

Nakiye Hanım, mütareke döneminde işgalleri protesto amaçlı yapılan miting çalışmalarında ön sırada yer almıştır. İzmir'in Yunanlılar tarafından işgalini protesto etmek için 21 Mayıs 1919'da Darülfünun'da öğretmenlerin katılımı ile yapılan toplantıda konuşma yaparak kadınların vatan için ölmeye hazır olduğunu haykırmıştır. Yine Sultanahmet Meydanı'nda işgalci güçlerin tüm engellemelerine rağmen 13 Ocak 1920'de yapılan protesto mitinginde Muallimler Cemiyeti Başkanı sıfatıyla bir konuşma yapmıştır. Konferans salonlarında konuşmaya alışkın olan Nakiye Hanım ilk defa binlerce kişinin katıldığı bir açık hava mitinginde halka hitap ederek kadınlara ve erkeklere Milli Mücadele için çağrıda bulunmuştur. Nakiye Hanım, mitinglerde yaptığı konuşmalarla işgalci güçlerin dikkatini çekmiş ve takibata uğramıştır. Mütareke yıllarında işgal altındaki İstanbul'dan Anadolu'daki direnişe destek vermiştir. İşgal kuvvetleri ile çevrelenmiş Feyziye Mektebi'nin bodrum katında sakladığı eşya ve mühimmatın Anadolu'ya gizlice gönderilmesi için Karakol Cemiyeti ile çalışmıştır. Ayrıca İstanbul'dan Anadolu'ya kaçanların ailelerine mümkün olduğu kadar bakmak ve şehit ailelerine yardım etmek için burada Şehit Ailelerine Yardım Cemiyeti adıyla bir cemiyet kurmuştur. Şehit ailelerine maaş bağlanmasında ve bıraktıkları yetimlerin okullara yerleştirilmesi işleri ile uğraşan bu cemiyet, Kurtuluş Savaşı'nın sona ermesiyle faaliyetini durdurmuştur.

Nakiye Hanım işgal altında bulunan başkentte bir okul müdiresi, bir öğretmen olarak büyük zorluklar yaşamış ve ülkenin kurtuluşu için çalışmaktan hiç vazgeçmemiştir. Nakiye Hanım, 11 yıl boyunca yürüttüğü Feyziye Mektebi müdürelüğünden Temmuz 1928'de kendi isteği ile ayrılmıştır. Onun eğitimci olarak son görevi ise 1929 yılında atandığı İstanbul Kız Lisesi müdürlüğü olmuştur. Ancak bu görevi de uzun sürmemiş 1930 belediye seçimlerinde Belediye Meclisi üyeliğine aday olarak gösterilmesi üzerine devlet memurluğundan istifa etmiştir. Bundan sonra eğitimci kimliğini bir tarafa bırakıp siyaset içerisinde yer almıştır.

1930 yılında Belediye Kanunu ile kadınlara seçme ve seçilme hakkı tanınması üzerine, Nakiye Hanım önce Cumhuriyet Halk Fırkası'na üye olmuştur. Cumhuriyet rejiminin değerlerini benimsemiş başarılı ve öncü bir eğitimci olması onun

1930 Belediye seçimlerinde belediye meclis üyesi adayı olarak gösterilmesinde önemli rol oynamıştır. CHF’ce Beyoğlu’ndan aday gösterilen Nakiye Hanım, 1930 Belediye seçimlerinde seçilen ilk kadın belediye meclis üyelerinden biri olmuştur. Daimî Encümen üyeliğine seçilmiş özellikle eğitim ve Darülaceze’nin ıslahı gibi konularda yoğun bir çalışma içerisine girmiştir. Kısa zamanda çalışmalarıyla İstanbul Belediye Meclisi’nin öne çıkan isimlerinden biri haline gelmiştir.

23 Nisan 1933-Taksim Meydanı’nda İstanbul Halkevi adına konuşma yaparken

Nakiye Hanım, 1932 yılında faaliyete geçen İstanbul Halkevi’nin de en etkin üyelerinden biridir. Halkevinin organize ettiği anma ve kutlama törenlerinde halk hatibi olarak kürsüye çıkıp etkili konuşmalar yapmıştır. Örneğin 1933 yılı çocuk haftası kutlamalarında öğrencilerden oluşan topluluğa eşlik etmiştir. 1929 yılından itibaren gelenek haline gelen her 23 Nisan’da çocuklar, ellerinde “anne sütü, açık hava, güneş, gülbüz olmak, öpülmemek, bize mahsus bahçeler, yalnız yatmak” gibi isteklerin yazılı olduğu pankartlarla caddelerde yürüyüş yapıp Taksim Meydanı’na gitmişlerdir. Burada yapılan törenlerde günün önemine dair konuşmalar yapılmıştır. Nakiye Hanım, 23 Nisan 1933 günü Taksim Meydanı’nda kürsüye çıkarak İstanbul Halkevi adına bir konuşma yapıp çocukların bayramını kutlamıştır.

TBMM’de 21 Haziran 1934 tarihinde kabul edilen Soyadı Kanunu üzerine Nakiye Hanım, CHF’nin temel ilkelerinden biri olan halkçılık ilkesine binaen halk, halkçı anlamına gelen “Elgün” soyadını almıştır. Ailesi için seçtiği bu soyadı ile Cumhuriyet rejimine ve CHF’na olan bağlılığını bir kez daha göstermiştir.

Nakiye Elgün, 1934 yılı yerel seçimlerinde de İstanbul belediye meclisi üyeliği için yeniden aday olmuş Beyoğlu’ndan ikinci defa seçilmiştir. Ancak aynı yıl kadınlara milletvekili seçme ve seçilme hakkının tanınması, Nakiye Elgün’ün politika hayatında yeni bir dönem açmıştır. Teşkilat-ı Esasiye Kanunu’nda 5 Aralık 1934’te yapılan bir değişiklikle kadınlara milletvekili seçme ve seçilme hakkı tanınması kadınlar arasında büyük bir sevinçle karşılanmıştır. Kanunun kabulünü kutlamak ve yönetici kadrolara teşekkürlerini sunmak için Türk Kadınlar Birliği öncülüğünde 7 Aralık 1934 tarihinde Beyazıt’ta yapılan mitingde bir konuşma yapmıştır. Ayrıca seçim hazırlıklarını yürütmek üzere CHF’nda oluşturulan bir heyette de görev almıştır.

Öğretmen kimliği ve deneyimli bir siyasetçi olmasından dolayı Nakiye Elgün, kadınların katılımıyla yapılacak ilk seçimlerde Atatürk tarafından milletvekili adayı olarak seçilen 17 kadından biri olmuştur. Kadın milletvekili adayları belirlenirken daha çok eğitilmiş, yabancı dil bilen, belediye meclislerinde görev alan ve toplumda saygı gören kişiler tercih edilmiştir. İstanbul Belediye Meclisi üyeliği görevini başarıyla sürdüren ve çalışkanlığı ile tanınan Nakiye Hanım, V.Dönem TBMM seçimlerinde CHF’den Erzurum milletvekili adayı olarak gösterilmiştir. Nakiye Elgün, 8 Şubat 1935’te

Erzurum ve kazalarında yapılan seçimler sonucunda -iki dereceli seçim sistemi uygulandığından- 870 ikinci seçmenden aldığı oy ile Erzurum milletvekilliğine seçilmiştir.

Kadın milletvekillerinin de görev yapacağı V.Dönem TBMM ilk toplantısını 1 Mart 1935'te yapmış, aynı gün Nakiye Elgün meclis kürsüsünde yemin etmiştir. Başbakan İsmet Paşa'nın kabine programını açıklayarak Meclis'ten güvenoyu istediği 7 Mart 1935 tarihli toplantıda ise Nakiye Elgün, TBMM kürsüsünde konuşan ilk kadın milletvekili olmuştur. V.Dönem TBMM'de Dahiliye Encümeni üyeliğine seçilmiştir.

Nakiye Elgün seçim bölgesinin sorunlarını tespit etmek amacıyla Erzurum'a ilk kez 1935 yılı Temmuz ayında gitmiştir. Milletvekili arkadaşları ile Erzurum'da köy ve kasabaları dolaşmıştır. Bu incelemelerine dair CHP Genel Sekreterliğine sunduğu 14 Ekim 1935 tarihli raporunda Erzurum'da genel durumun iyi olmadığını, en büyük sorunun ise yüksek vergiler ve sosyo-ekonomik hayatta yaşanan değişikliklerden kaynaklanan işsizlik olduğunu belirtmiştir. Uzun yıllar eğitimcilik yapan Nakiye Hanım'ın Erzurum'daki en kapsamlı incelemeleri eğitim ve kültür meselelerine dair olmuştur. Mevcut okulların yetersizliğine dikkat çekerek özellikle kız çocuklarının eğitimi konusundaki eksiklikleri rapor etmiştir.

Nakiye Elgün milletvekilliğinin yanı sıra eğitim kültür alanında da çeşitli faaliyetler içerisinde yer almıştır. Atatürk'ün davetiyle 24 Ağustos 1936'da İstanbul'da açılan III. Türk Dil Kurultayı'na katılmış, tüzük komisyonunda görev almıştır. Türk Hava Kurumu, Çocuk Esirgeme Kurumu, Kadın Esirgeme Kurumu, Topkapı Fukaraperver Cemiyeti gibi pek çok cemiyet, dernek ve kurumlarla ilgisi olan Nakiye Elgün milletvekilliğine seçildikten sonra TBMM ve CHP'deki görevlerinin yanında cemiyet faaliyetlerine de devam etmiştir. Öncelikle bir eğitimci olduğundan milletvekili olduktan sonra da eğitim meselelerinden uzak durmamıştır. Özellikle öğretmenlerin sorunları ile ilgili konulara önem vermiştir.

İyi bir hatip olmasıyla tanınan Nakiye Elgün, Meclis'te en çok söz alıp konuşan kadın milletvekillerinin başında yer almıştır. TBMM'deki ikinci konuşmasını Montrö Boğazlar Sözleşmesi'nin tasdik edilmesine dair kanun tasarısının görüşüldüğü 31 Temmuz 1936 tarihli TBMM oturumunda yapmış, anlaşmayı büyük bir siyasi başarı olarak gördüğünü ifade etmiştir. Nakiye Elgün'ün dış politikaya dair TBMM'de yaptığı heyecanlı konuşmalardan biri de 1937 yılında Hatay sorununa dair olmuştur. TBMM'nin 29 Ocak 1937 tarihli oturumda vatanları için gerekirse ölüme atılmaları için Hataylı kadınlara seslenmiştir. Nakiye Elgün, Polis Teşkilat Kanunu'nun bazı maddelerinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısının görüşüldüğü TBMM'nin 2 Haziran 1937 tarihli oturumunda ise beş kez söz almış, polislerin özlük haklarının iyileştirilmesi yönünde görüşlerini açıklamıştır. Personel maaşlarının iyileştirilmesi için bir de önerge vermişse de bütçe yetersizliğinden dolayı kabul edilmemiştir. Nakiye Elgün, Atatürk'ün tasarruflarında bulunan bütün çiftliklerini Hazineye bağışladığı hakkındaki tezkere münasebeti ile 12 Haziran 1937 tarihli Meclis oturumunda da söz almıştır. Atatürk'e Türk milleti adına teşekkürlerini sunmuştur. Yine Maarif Vekâleti Bütçesi'nin görüşüldüğü 26 Mayıs 1938 tarihli TBMM oturumunda söz alarak öğretmenlerin sorunlarına ve köylerde yaşanan öğretmen sıkıntısına değinmiştir. Ayrıca Londra'da 27 Mayıs 1938 tarihinde İngiltere Hükümeti ile imzalanan kliring ve kredi anlaşmalarının tasdiki hakkında kanun tasarısının görüşüldüğü 28 Haziran 1938 tarihli oturumda da kürsüye çıkıp Türk İngiliz dostluğu ve iktisadi meselelere dair bir konuşma yapmıştır.

Nakiye Elgün, 1939 seçimlerinde VI.Dönem TBMM için Erzurum'dan ikinci kez milletvekilliğine seçilmiştir. Ayrıca 29 Mayıs 1939 tarihinde toplanan CHP Beşinci Büyük Kurultayı'nda hem partiyi hem de hükümetin çalışmalarını denetleyip kontrol etmek amacıyla kurulan ve 21 kişiden oluşan Müstakil Grup'ta görev almıştır. Nakiye Elgün zaman zaman TBMM'de oluşturulan inceleme heyetlerinde ve komisyonlarda da çalışmıştır. Milletvekili arkadaşlarıyla 1939 yılı aralık ayında maden havzasında incelemelerde bulunmak üzere Zonguldak'a gitmiştir.

Nakiye Elgün, VI. Dönem TBMM’de en çok söz alan kadın milletvekillerinden biri olmuştur. TBMM’nin 22 Mayıs 1939 tarihli oturumunda 1939 mali yılı bütçesine dair kanun önergesi görüşülürken söz almıştır. Erzincan’da 27 Aralık 1939 tarihinde yaşanan deprem üzerine bölgeye gidip incelemelerde bulunan Nakiye Elgün, deprem bölgesindeki izlenimlerini aktarmak üzere 18 Ocak 1940 tarihinde Meclis’te bir konuşma yapmıştır. Deniz ve hava kuvvetleri mensuplarından oluşan 200 kişilik bir kafiye Mısır’a götürmek üzere Mersin’den hareket eden Refah Vapuru’nun 23 Haziran 1941 tarihinde Akdeniz’de batarak 32 kişinin kurtulduğu kaza ile ilgili Milli Müdafaa Vekili Saffet Arıkan’ın 4 Temmuz 1941 tarihinde toplanan TBMM’de yaptığı açıklamadan sonra söz alıp duyduğu üzüntüyü dile getirmiştir. TBMM’de 30 Ocak 1942 tarihinde Milli Korunma Kanunu’nun bazı maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna bazı maddeler eklenmesine dair kanun layihası ve Muvakkat Encümen Mazbatası görüşmelerinde de söz almıştır. TBMM’de 25 Mayıs 1942 tarihli toplantıda 1942 yılı Maliye Vekâleti Bütçesi görüşülürken Çocuk Esirgeme Kurumu’na 25.000 liralık bir yardım yapılması gündeme gelmiştir. Bazı milletvekillerinin bu paranın halkın yardımlarından sağlanması önerisi üzerine Nakiye Hanım söz alıp bütçe aktarmanın gerekliliğini anlatınca, Çocuk Esirgeme Kurumu’na 25.000 lira ödenek tahsisi kabul edilmiştir.

Nakiye Elgün, VII.Dönem TBMM için 1943 yılında yapılan seçimlerde üçüncü kez Erzurum’dan milletvekili olarak seçilmiş, 8 Mart 1943’te ilk Meclis toplantısına katılmıştır Yeni dönemde Müstakil Grup üyeliğine seçilmemiş ancak çeşitli encümenlerde, heyetlerde görev alarak mecliste yoğun çalışan milletvekillerinden biri olmayı sürdürmüştür. Örneğin İstanbul’da yaşayan sokak çocuklarını korumak ve kurtarmak için CHP Meclis Grubu tarafından Behçet Uz’un başkanlığında oluşturulan heyette yer almıştır. Heyet, İstanbul’da incelemelerde bulunarak raporunu 18 Şubat 1945’te Meclis’e göndermiştir. Raporda küçük çocuklar için yuvalar yapılması, büyükler için daha disiplinli okulların kurulması, güçlü kuvvetli çocuklar için de sanat okulları açılması öngörülmüştür.

Nakiye Elgün, VII. Dönem TBMM’de de en çok kürsüye çıkan kadın milletvekili olarak dikkat çekmiştir. TBMM’de 7 Temmuz 1943 tarihli oturumda köy ebeleri ve sağlık memurları teşkilatı yapılmasına ve 3017 numaralı Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekaleti Teşkilat ve Memurini Kanunu’nun bazı maddelerinin değiştirilmesi için yapılan görüşmeler sırasında köy okulları ve enstitüleri için mevcut kanunu uygun gördüğünü ifade ederek görüşlerini paylaşmıştır. Memurların geçim zorlukları karşısında bir maaşlık yardım yapılmasına dair hazırlanan kanun tasarısının görüşüldüğü 9 Nisan 1945 tarihinde TBMM oturumunda da destekler yönündeki görüşlerini bildirmek üzere kürsüye çıkmıştır. Ayrıca Tokat Milletvekili Nazım Poroy ile birlikte ABD Başkanı Roosevelt’in ölümü üzerine duyulan üzüntünün ABD Kongresi’ne bildirilmesine dair TBMM’ye bir önerge vermiştir. Önerge TBMM’nin 13 Nisan 1945 tarihli oturumunda okunarak oybirliği ile kabul edilmiştir. Nakiye Elgün, San Francisco’da 26 Haziran 1945 tarihinde imzalanan Birleşmiş Milletler Anayasası ile Milletlerarası Daimî Adalet Divanı’nın statükosunun onanması hakkında kanun tasarısı ve Dışişleri Komisyonu raporunun okunduğu 15 Ağustos 1945 tarihli TBMM oturumunda bir konuşma yapmıştır. Türkiye’nin Birleşmiş Milletler Yardım ve Kalkındırma İdaresi’ne üye olması üzerine, ABD Hükümeti tarafından verilecek on milyon dolarlık kredi anlaşmasının onanması hakkında kanunun kabulünün görüşüldüğü 8 Mayıs 1946 tarihli TBMM oturumunda da söz almıştır.

On altı yıllık siyasi hayatında çalışkanlığıyla dikkat çeken Nakiye Elgün, çok partili hayata geçiş sürecinde yapılan ilk seçimler olan 1946 seçimlerinde CHP’ce İstanbul’dan aday gösterilmiş ancak milletvekili seçilememiştir. Nakiye Elgün 66 yaşında siyasete veda etmek zorunda kalmıştır. Bundan sonra tüm zamanını başkanlığını yürüttüğü Topkapı Fukaraperver Cemiyeti’nin çalışmalarıyla geçirmiştir.

Nakiye Elgün'ün hayatı Halide Edip Adıvar, Nezihe Muhiddin, Cemal Paşa, Falih Rıfkı Atay, Hamdullah Suphi Tanrıöver, Mehmet Emin Yurdakul, Celal Sahir, Hakkı Tarık Us, Keriman Halis gibi Osmanlıdan Cumhuriyete dönemin öne çıkan pek çok ismiyle keşiştir. Teali Nisvan Cemiyeti, Türk Ocağı, Muallimler Cemiyeti, Milli İktisat ve Tasarruf Cemiyeti, Türk Maarif Cemiyeti, Halkevi, Türk Tayyare Cemiyeti, Çocuk Esirgeme Kurumu, Topkapı Fukaraperver Cemiyeti gibi pek çok önemli kurum ve yardım kuruluşunda üye ya da yönetici sıfatıyla faaliyette bulunmuştur. Topkapı Fukaraperver Cemiyeti Başkanı olarak yaşamının sonuna kadar sosyal sorumluluk anlayışı ile çalışmalarını sürdürmüştür. Yaşadığı akciğer rahatsızlığından dolayı 22 Mart 1954'te İstanbul'da vefat etmiştir.

Mütevazı bir hayat süren Nakiye Elgün cenazesine çiçek gönderilmesini istememiş, bunun yerine başkanı olduğu Topkapı Fukaraperver Cemiyeti'ne yardımda bulunulmasını vasiyet etmiştir. Vefatından sonra Nakiye Elgün'ün ismini yaşatmak için İstanbul'un Şişli ilçesinde Osmanbey semtinde bir sokağa adı -Nakiye Elgün Sokağı- verilmiştir. Ayrıca 2013 yılında Kadıköy Belediyesi tarafından Söğütlüçeşme Başçavuş Sokak'ta Nakiye Öğretmen Rölyefi yaptırılarak 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nda törenle açılmıştır.

Nuray ÖZDEMİR

KAYNAKÇA

ADIVAR, Halide Edip, **Mor Salkımlı Ev**, Can Yayınları, İstanbul 2008.

ARIBURNU, Kemal, **Millî Mücadelede İstanbul Mitingleri**, Yeni Desen Matbaası, İstanbul 1975.

BAYDAR, Mustafa, **Hamdullah Suphi Tanrıöver ve Anıları**, Mentş Kitabevi, İstanbul 1968.

CAPORAL, Bernard, **Kemalizmde ve Kemalizm Sonrasında Türk Kadını**, İş Bankası Kültür Yayınları, Ankara 1982.

KANDEMİR, "Sevimli Erzurum Saylavımız Nakiye", **Yedigün**, Sene:4, No:185, Cilt:823, Eylül 1936, ss.14-16.

KAPLAN, Leyla, **Cemiyetlerde ve Siyasi Teşkilatlarda Türk Kadını (1908-1960)**, Atatürk Araştırma Merkezi Yayınları, Ankara 1998.

KURNAZ, Şefika, **Balkan Savaşında Kadınlarımız**, Ötüken Neşriyat, İstanbul 2012.

Lebib Selim, "Türk Kadınlığının Harb-i Umumideki Faaliyeti", **Türk Yurdu**, 8 Teşrinievvel 1331(21 Ekim 1915), Yıl:5, Cilt:9, Sayı:3, ss.40-42.

ÖNEN, Yekta Ragıb "Yeni Saylavlarımızla Konuşuyoruz Erzurum Saylavı Bayan Nakiye Anlatıyor", **Kurun**, 10 Şubat 1935, ss.1,9.

ÖZDEMİR, Nuray, **Osmanlıdan Cumhuriyete Bir Cemiyet Kadını: Nakiye Elgün**, Phoenix Yayınları, Ankara 2014.

SANDALCI, Mert, **Feyz-i Sıbyan'dan Işık'a Feyziye Mektepleri**, Feyziye Mektepleri Vakfı Yayını, İstanbul 2005.

SARIHAN, Zeki, **Kurtuluş Savaşı Kadınları**, Cem Web Ofset, Ankara 2006.

TBMM Arşivi, "Nakiye Elgün'ün TBMM Sicil Kaydı", Devre:5, Sicil:135, Kutu Numarası:21.

TERZİOĞLU, Zübeyde, **Türk Kadını Siyaset Sahnesinde (1930-1935)**, Giza Yayınları, İstanbul 2010.

ZİHNİOĞLU, Yaprak, **Kadinsız İnkılap: Nezihe Muhiddin, Kadınlar Halk Fırkası, Kadın Birliği**, Metis Yayınları,

İstanbul 2003.

21/11/2024 tarihinde <https://ataturkansiklopedisi.gov.tr/bilgi/nakiye-elgun-1880-1954/?pdf=3441> adresinden erişilmiştir